

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19. м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@nerc.gov.ua. веб-сайт: www.nerc.gov.ua

17.02.2017

№

1712/16.1.1/7-17

на № _____

**Голові Верховної Ради
України Парубію А. В.**

Шановний Андрію Володимировичу!

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), на виконання доручення Віце-прем'єр-міністра України – Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України Зубка Г. Г. від 06.02.2017 № 48881/3/1-16 повторно опрацювала депутатський запит народного депутата України Нечаєва О. І. від 21.12.2016 № 185/1-33 та, з урахуванням листів Міністерства енергетики та вугільної промисловості від 05.01.2017 № 04/31-100, Сумської обласної державної адміністрації від 03.01.2017 № 01-17/41, додатково до листа НКРЕКП від 12.01.2017 № 358/16.1.1/7-17, у межах компетенції, повідомляє, що відповідь була надана народному депутату України Нечаєву О. І. листом НКРЕКП від 17.02.2017 № 1711/16.1.1/7-17 (додається).

Додаток: на 5 арк., в 1 прим.

Голова НКРЕКП

Д. Вовк

0070074

Мельнікова Юлія,
204-71-74

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19. м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@nec.gov.ua. веб-сайт: www.nec.gov.ua

17.02.2017

№

17-Н/16.1.17-17

на №

**Народному депутату України
Нечасву О. І.**

Шановний Олександрє Ігорєвичу!

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), на виконання доручення Віце-прем'єр-міністра України – Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства Зубка Г. Г. від 06.02.2017 № 48881/3/1-16 повторно опрацювала Ваш депутатський запит від 21.12.2016 № 185/1-33 та, з урахуванням листів Міністерства енергетики та вугільної промисловості від 05.01.2017 № 04/31-100, Сумської обласної державної адміністрації від 03.01.2017 № 01-17/41, додатково до листа НКРЕКП від 12.01.2017 № 358/16.1.17-17, у межах компетенції, повідомляє наступне.

Особливості встановлення лічильників газу споживачам визначаються Законом України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу» (далі – Закон).

Цей Закон визначає правові, економічні та організаційні засади забезпечення всіх категорій споживачів вузлами обліку природного газу з метою запровадження повного комерційного (приладового) обліку природного газу та здійснення контролю за використанням ресурсів імпортованого природного газу і природного газу власного видобутку.

Відповідно до частини першої статті 6 Закону суб'єкти господарювання, що здійснюють розподіл природного газу на відповідній території, зобов'язані забезпечити встановлення лічильників газу для населення, що проживає у квартирах та приватних будинках, в яких газ використовується, зокрема, тільки для приготування їжі – до 1 січня 2018 року.

У разі невстановлення населенню у строки, зазначені у статті 6 Закону, лічильників газу з вини суб'єктів господарювання, що здійснюють розподіл природного газу на відповідній території, припинення розподілу природного газу таким споживачам забороняється, а його облік до моменту встановлення лічильників газу здійснюється за нормами споживання, встановленими Кабінетом Міністрів України.

Разом з тим, згідно з частиною першою статті 5 Закону, у разі відмови населення від встановлення суб'єктами господарювання, що здійснюють розподіл природного газу на відповідній території, лічильників газу розподіл природного газу припиняється населенню, що проживає у квартирах та приватних будинках, в яких газ використовується, зокрема, тільки для приготування їжі – з 1 січня 2018 року.

Враховуючи вищезазначене, суб'єкти господарювання, що здійснюють розподіл природного газу на відповідній території, зобов'язані в термін до 01.01.2018 для зазначеної групи населення забезпечити встановлення лічильників газу (індивідуальний або загальнобудинковий), що забезпечить 100% облік спожитого природного газу населенням.

Варто зазначити, що відповідно до статей 3 та 4 Закону фінансування робіт з оснащення лічильниками газу населення здійснюється за рахунок:

0070073

коштів суб'єктів господарювання, що здійснюють розподіл природного газу на відповідній території;

коштів відповідного бюджету;

інших джерел, не заборонених законодавством.

Виконавцями робіт із встановлення вузлів обліку природного газу є суб'єкти господарювання, що:

здійснюють розподіл природного газу на відповідній території;

отримали відповідні дозволи для виконання робіт із встановлення вузлів обліку природного газу.

Таким чином, побутовий споживач може встановити лічильник газу за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством, у тому числі, за власні кошти або за рахунок коштів, зокрема, місцевого бюджету, при цьому, роботи з встановлення вузлів обліку природного газу відносяться до конкурентного ринку та можуть виконуватися будь-якими суб'єктами господарювання, які мають відповідний дозвіл на виконання цих робіт.

На сьогодні фінансування робіт з оснащення лічильниками газу населення здійснюється за рахунок коштів газорозподільних підприємств, що передбачені в структурі тарифу на послуги розподілу природного газу, а не за рахунок виділених бюджетних коштів на встановлення індивідуальних лічильників газу.

Слід зазначити, що тарифи на послуги розподілу являються одними із складових кінцевих цін на природний газ, від яких значною мірою залежить величина роздрібних цін для населення та кінцеві ціни на природний газ для промислових споживачів, споживачів бюджетної сфери та підприємств комунальної теплоенергетики.

Враховуючи зазначене, з метою недопущення зростання тарифів на розподіл природного газу, ліцензіатами з 01.10.2015 проводяться заходи щодо забезпечення споживачів обліком природного газу, зокрема в частині запровадження масштабного встановлення будинкового обліку природного газу, що в середньому розрахунково потребує в 5 разів менше коштів.

Тому, ПАТ «Сумигаз» було розроблено та подано на затвердження НКРЕКП План розвитку газорозподільної системи ПАТ «Сумигаз» на 2016-2025 роки. Постановою НКРЕКП від 31.03.2016 № 549 (зі змінами) затверджено План розвитку газорозподільної системи ПАТ «Сумигаз» на 2016-2025 роки та джерела його фінансування по розділах.

У I розділі Плану розвитку на 2016-2025 роки (Інвестиційна програма ПАТ «Сумигаз» на 2016 рік), ознайомитись з яким є можливість на офіційному сайті ПАТ «Сумигаз», передбачено, з урахуванням технічних та економічних чинників, встановлення єдиних будинкових вузлів обліку природного газу.

Щодо обліку газу, що споживається населенням, повідомляємо, що на сьогодні, залишається без обліку категорія споживачів (населення), які використовують природний газ тільки для приготування їжі.

Основні проблемні питання щодо запровадження індивідуального обліку у абонентів (населення) тільки з газовою плитою, а саме:

висока загальна вартість встановлення індивідуального обліку (більше 4,6 млрд грн);

великі терміни встановлення індивідуального обліку – більше 10 років (при встановленні по 280 тис. лічильників газу в рік наявними на сьогодні бригадами);

Закон України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу» – зобов'язує забезпечити 100% облік до 01.01.2018 – 2 роки (необхідно буде встановити по 1 млн. 400 тис. лічильників на рік та передбачити додатково в тарифах по 2 млрд. грн на рік).

Вигодами від запровадження будинкового обліку газу у населення вбачається:

будинковим обліком пропонується оснастити будинки із загальною кількістю абонентів близько 2,3 млн. абонентів (82 % абонентів без обліку);

вартість обліку менша в 5 раз (економія більше 3 млрд грн);

вартість на 1 абонента близько 345 грн, замість 1700 грн при індивідуальному обліку;

термін встановлення менший в 10 разів (з урахуванням орієнтовного кінцевого терміну встановлення 100% будинкового обліку там, де це економічно ефективно до кінця 2016 року);

виконується пункт 6 Протоколу засідання міжвідомчої робочої групи з питань погашення заборгованості за спожиті електроенергію та природний газ від 2 вересня 2015 року;

виконуються вимоги Закону України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу».

Додатково повідомляємо, що відповідно до Тимчасового положення про порядок проведення розрахунків за надання населенню послуг з газопостачання в умовах використання загальнобудинкового вузла обліку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.05.2002 № 620 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27.01.2016 № 46 (далі – Тимчасове положення)) визначається порядок проведення розрахунків між постачальниками, операторами газорозподільних систем та споживачами природного газу у разі використання загальнобудинкових вузлів обліку природного газу, які складаються, зокрема, з лічильника природного газу та засобу дистанційної передачі даних, а також забезпечується можливість обліку усього відпущеного природного газу в багатоквартирних будинках, заощадження коштів необхідних для забезпечення населення, яке проживає в багатоквартирних будинках, лічильниками природного газу та як наслідок зменшення фінансового навантаження на тариф газорозподільних підприємств.

Згідно з положеннями Тимчасового положення, власник (власники) будинку (будинків) (квартир), особа, відповідальна за експлуатацію будинку (будинків) (далі – експлуатаційна організація), балансоутримувач будинку (будинків) тощо та оператор газорозподільної системи зобов'язані врегулювати між собою договірні відносини щодо зняття показань будинкового вузла обліку та лічильників газу, установлених у квартирі (далі – квартирні лічильники газу) (за їх наявності), а також забезпечення можливості проведення монтажу, збереження та здійснення експлуатації будинкового вузла обліку. У разі неврегулювання зазначених питань газопостачання такому будинку, групі будинків, групі споживачів може бути припинено відповідно до законодавства.

Згідно з пунктом 5 Тимчасового положення, обсяги спожитого мешканцями будинку (будинків) природного газу, обладнаного будинковим вузлом обліку, визначаються:

1) у будинках, де не встановлено квартирних лічильників газу, – за показаннями будинкового вузла обліку з подальшим розподілом обсягів спожитого газу між споживачами пропорційно кількості осіб, зареєстрованих у квартирі або іншому ізольованому житловому приміщенні;

2) у будинках, де крім будинкового вузла обліку частково встановлено квартирні лічильники газу:

для споживачів, що мають квартирні лічильники газу, – за показаннями таких лічильників;

для споживачів, що не мають квартирних лічильників газу, – за показаннями будинкового вузла обліку, з яких виключаються сумарні показання квартирних лічильників газу, встановлених у цієї групи споживачів, з подальшим розподілом такої різниці оператором газорозподільної системи між споживачами, які не мають квартирних лічильників газу, пропорційно кількості осіб, зареєстрованих у квартирі або іншому ізольованому житловому приміщенні.

Кількість осіб у квартирі, іншому ізольованому житловому приміщенні для проведення розрахунку та розподілення спожитих обсягів газу визначається відповідно до кількості зареєстрованих осіб. Інформація про зміну їх кількості подається побутовими споживачами оператору газорозподільної системи до 25 числа місяця, що передує розрахунковому. Відповідальність за своєчасність та достовірність поданої інформації несе побутовий споживач, що її подає. У разі подання такої інформації із запізненням – вона враховується в наступному розрахунковому періоді без перерахунку минулих періодів.

За відсутності зареєстрованих у квартирі, іншому ізольованому житловому приміщенні осіб та відомостей щодо офіційного припинення газопостачання на квартиру (будинок) облік спожитого газу здійснюється з розрахунку на одну особу.

Слід зазначити, згідно з частиною першою статті 41 Закону України «Про ринок природного газу» НКРЕКП затверджує кодекс газорозподільних систем. Оператор газорозподільної системи розміщує кодекс газорозподільних систем на своєму веб-сайті.

Кодекс газорозподільних систем визначає взаємовідносини оператора газорозподільних систем із суб'єктами ринку природного газу, а також визначає правові, технічні, організаційні та економічні засади функціонування газорозподільних систем.

Згідно з пунктом 1 глави 5 розділу IX Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494 (далі – Кодекс), за ініціативи балансоутримувача

(управителя) або Оператора газорозподільної системи (далі – Оператор ГРМ) та за їх рахунок в багатоквартирному будинку (гуртожитку) або на групу будинків (гуртожитків), мешканці яких в повному обсязі чи частково розраховуються за нормами споживання, або для цілей складання загального балансу споживання природного газу може бути організований та встановлений загальнобудинковий вузол обліку природного газу.

Таким чином, за ініціативи Оператора ГРМ та за його рахунок в багатоквартирному будинку (гуртожитку) або на групу будинків (гуртожитків), мешканці яких в повному обсязі чи частково розраховуються за нормами споживання, або для цілей складання загального балансу споживання природного газу може бути організований та встановлений загальнобудинковий вузол обліку природного газу.

Разом з тим, згідно з положеннями пункту 3 глави 4 розділу IX Кодексу якщо побутовий споживач за договором розподілу природного газу не забезпечений лічильником газу, фактичний об'єм спожитого (розподіленого/поставленого) природного газу по об'єкту побутового споживача за відповідний календарний місяць визначається за нормами споживання.

Якщо побутовий споживач, який не забезпечений лічильником газу (індивідуальним або загальнобудинковим), відмовляється від його встановлення за рахунок Оператора ГРМ (що підтверджується актом про порушення, складеним відповідно до вимог глави 5 розділу XI цього Кодексу), фактичний об'єм спожитого (розподіленого/поставленого) природного газу (алокція) по побутовому споживачу за відповідний календарний місяць визначається за граничними об'ємами споживання природного газу населенням, визначеними у додатку 10 до цього Кодексу.

Так, згідно з положеннями додатку 10 до Кодексу, граничний обсяг споживання на 1 людину на місяць залежить від типу та комбінації обладнання і на сьогодні становить:

9,8 м³ за наявності плити газової та централізованого гарячого водопостачання;

18,3 м³ за наявності плити газової у разі відсутності централізованого гарячого водопостачання та газового водонагрівача;

23,6 м³ за наявності плити газової та водонагрівача.

Згідно з положеннями пункту 1 глави 7 розділу VI Кодексу ГРМ одним з випадків коли Оператор ГРМ має право припинити/обмежити газопостачання на об'єкт споживача (у тому числі побутового споживача) є відмова споживача від встановлення лічильника газу, що здійснюється за ініціативи та за кошти Оператора ГРМ, з урахуванням Закону України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу».

Слід зазначити, що згідно з пунктом 4 глави 5 розділу XI Кодексу, у разі відмови споживача (несанкціонованого споживача) від підписання акта про порушення він вважається дійсним, якщо його підписали:

або більше одного представника Оператора ГРМ, а відмова споживача (несанкціонованого споживача) від підпису акта про порушення підтверджується відеозйомкою;

або представник Оператора ГРМ та одна незаінтересована особа (представника власника/користувача, на території чи об'єкті якого сталося порушення, або органу місцевого самоврядування) за умови посвідчення цієї особи.

Акт про порушення щодо відмови побутового споживача (фізичної особи) в доступі до власного об'єкта вважається дійсним, якщо його підписали представник Оператора ГРМ та одна незаінтересована особа (представник житлово-експлуатаційної організації, балансоутримувач або управитель будинку, виборна особа будинкового, вуличного, квартального чи іншого органу самоорганізації населення або представник органу місцевого самоврядування) за умови посвідчення їх осіб.

У разі відмови споживача (несанкціонованого споживача) від підписання акта про порушення про це робиться відмітка в обох примірниках акта про порушення, один з яких надсилається споживачу (несанкціонованому споживачу) рекомендованим поштовим відправленням.

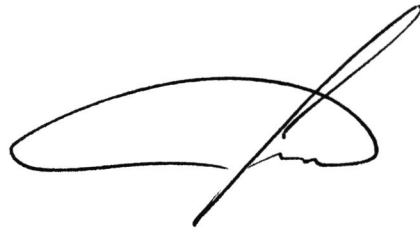
Таким чином, враховуючи вищезазначене, мешканці, що не мають квартирних лічильників газу, багатоквартирного будинку, обладнаного будинковим вузлом обліку не мають права розраховуватися за спожитий природний газ за нормами споживання, встановленими постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 203.

Балансоутримувач (управитель) не може відмовити Оператору ГРМ в організації та встановленні загальнобудинкового вузла обліку природного газу, якщо ці заходи здійснюються за рахунок Оператора ГРМ.

У разі відмови побутового споживача від встановлення за рахунок і за ініціативою Оператора ГРМ загальнобудинкового або індивідуального вузла обліку природного газу Оператор ГРМ, відповідно до вимог абзацу сьомого пункту 3 глави 4 розділу IX Кодексу ГРМ, визначає режим нарахування об'ємів природного газу побутовому споживачу, що проживає у такому будинку і не забезпечений індивідуальним лічильником природного газу, фактичний об'єм спожитого (розподіленого/поставленого) природного газу (алокція) по такому споживачу за граничними об'ємами споживання природного газу населенням, визначеними у додатку 10 до Кодексу ГРМ, але виключно за умови наявності акту про порушення, складеного відповідно до вимог глави 5 розділу XI Кодексу ГРМ.

Відповідно до інформації, наданої листом Сумської обласної державної адміністрації від 03.01.2017 № 01-17/41, в області випадків відключення будинків від газопостачання через відмову мешканців від встановлення загальнобудинкових лічильників газу не зафіксовано.

З повагою
Голова НКРЕКП

Д. Вовк